

MDI

VALTAKUNNALLINEN KUNTAKYSELY

RIKSOMFATTANDE KOMMUNENKÄT

2021

TIISERITIVISTELMÄ

MDI toteutti marras—joulukuussa 2021 seitsemännen kerran valtakunnallisen kuntakyselyn, jolla kerättiin kuntien päättäjien ja ylimpien viranhaltijoiden näkemyksiä tulevaisuuden kunnasta.

Tähän kuntakyselyn tiivistelmään olemme koonneet **kouluarvosanat kuntien, seutujen ja maakuntien elinvoimapolitiikalle** sekä kuntien **lyhyen ja keskipitkän aikavälin kehitysnäkymät**.

Kyselyn kokonaistulokset julkaistaan alkuvuodesta 2022, ja viestimme tuloksista Twitter-tilillämme (@MDIfriends). Löydät lisätietoa kuntakyselystä ja pääset tarkastelemaan oman kuntasi ja alueesi sekä muiden kuntien tuloksia vuorovaikutteisten visualisointien muodossa osoitteessa mdi.fi/kuntakysely.

KENEN TOIMEKSIANNOSTA KYSELY TEHTIIN?

MDI teki kuntakyselyn omalla työllään eli ilman tilausta. Näin ollen kyselyn kautta on mahdollista tuottaa **puolueetonta tietoa kunnille ja ministeriöille**. MDI tekee aktiivista työtä kaupunkien ja kuntien, maaseudun ja muuttuvien alueiden kehittämisen parissa. MDI on yksityinen ja puolueeton yritys..

MIKSI KYSELY TOTEUTETTIIN?

Kyselyn tavoitteena oli koota mahdollisimman **kattava tilannekuva Suomen kunnista**. Kokonaiskuva auttaa kuntia profiloimaan omaa strategia- ja kehittämistyötään sekä ministeriöitä hallituksen keskeisten uudistusten toimeenpanossa.

MIHIN KYSELYN TIETOA KÄYTETÄÄN?

Kyselyn tietoja hyödynnetään kuntien elinvoima- ja strategiapohdintoissa sekä MDI:n tekemissä valtakunnallisissa selvityksissä. Kattava ja kokonaisvaltainen vertailutieto parantaa kuntien mahdollisuuksia tehdä valintoja omassa kehittämistyössään.

Tutustu myös, mitä muuta olemme kuntakyselyllä selvittäneet ja kysy tarkemmin tuloksista — tarjoamme tietoa.

Kysymyksiinne vastaa Janne Antikainen: 040—764 1829 | janne.antikainen@mdi.fi

Kuntakysely kohdistettiin kaikkien Manner-Suomen kuntien **(293 kpl)** viranhaltijoille, valtuutetuille ja hallitusten jäsenille. Kysely lähetettiin kaikkiaan **9 554 henkilölle**. Lisäksi kysely lähetettiin yhdeksään kuntaan kirjaamojen kautta osoitteiden puuttuessa. Näkemyksensä antoi **1 992 vastaajaa** yhteensä **284 kunnasta**.

Taustatiedot

- * Kunta
- * Rooli vastaajana
(luottamushenkilö/viranhaltija)
- * Ikä
- * Sukupuoli
- * Kuntakokemus
(luottamushenkilönä tai virassa)
- * Puolue

Kyselyn vastauspolku

1. Kouluarvosana elinvoimapolitiikalle
2. Kouluarvosana kunnan menestymiseen vaikuttaville tekijöille
3. Kunnan tilannekuvan ja päätöksenteon arviointi
4. Kehitysnäkymät kunnassa
5. Soteuudistuksen vaikutukset
6. Työ- ja elinkeinopalvelu-uudistuksen vaikutukset
7. Hyvinvointialueiden verotusoikeus
8. Kuntien kyky tehtäviensä hoitamiseen
9. Tarve kuntien eriyttämiselle tehtävien perusteella
10. Luontevin taso palvelujen järjestämiselle
11. Tarve kuntaliitoksille
12. Tavoiteltavat kuntien ja maakuntien lukumäärät
13. Arvio aluevaltuustoon valittavien edustajien määrästä suhteessa kunnan väkimäärään
14. Arvio aluevaalien äänestysprosentista kunnassa ja koko maassa
15. Kunnan toimintaympäristöön vaikuttavat trendit tai ilmiöt
16. Kuntien strategioiden valmistelun tilanne, valmistelun onnistuminen ja haasteet
17. Kunnan tärkein erottautumistekijä
18. Kunnan slogan
19. Kunnan strategian toteutumisen seuranta
20. Kuntien investointien piirteet, investointirohkeus ja merkittävimmät yksityiset investoinnit
21. Covid-19 -pandemian vaikutukset kuntaan
22. Tilastokeskuksen väestöennusteen toteutumisen arviointi
23. Alueelliseen supistumiseen varautuminen
24. Maahanmuuttajien koulutus ja työllisyys sekä merkitys kunnannelle
25. Monipaikkaisuuden merkitys kunnalle
26. Kulttuurin merkitys kunnalle
27. Kiertotalous ja ilmastotoimet kunnassa
28. Tuulivoiman lisääminen kuntaan
29. SOTE-uudistus ja erityisryhmien asuminen kunnassa

KOULUARVOSANAT

ELINVOIMA- POLITIIKALLE

2021

Pohjois-Karjala	7,50
Pohjanmaa	7,50
Kainuu	7,35
Pohjois-Pohjanmaa	7,29
Pirkanmaa	7,25
Pohjois-Savo	7,24
Etelä-Pohjanmaa	7,18
Lappi	7,15
Päijät-Häme	7,14
Kymenlaakso	7,13
Satakunta	7,12
Etelä-Karjala	7,09
Keski-Pohjanmaa	7,04
Varsinais-Suomi	7,01
Uusimaa	7,00
Keski-Suomi	6,93
Kanta-Häme	6,91
Etelä-Savo	6,89

Taulukko 1.
Kouluarvosana
elinvoimapolitiikalle
kokonaisuutena
vuonna 2021.

2020

Pohjanmaa	7,48
Keski-Pohjanmaa	7,33
Pohjois-Karjala	7,27
Pohjois-Pohjanmaa	7,20
Pohjois-Savo	7,17
Kainuu	7,16
Pirkanmaa	7,11
Varsinais-Suomi	7,10
Päijät-Häme	6,99
Keski-Suomi	6,98
Kymenlaakso	6,98
Kanta-Häme	6,98
Lappi	6,98
Etelä-Pohjanmaa	6,97
Satakunta	6,92
Etelä-Karjala	6,89
Uusimaa	6,88
Etelä-Savo	6,86

Taulukko 2.
Kouluarvosana
elinvoimapolitiikalle
kokonaisuutena
vuonna 2020.

2021
KOKO MAA7,7
kuntien
toimille7,7 (2020)
7,5 (2019)
7,6 (2018)
7,6 (2017)7,1
seudullisille
toimille7,0 (2020)
6,8 (2019)
6,9 (2018)
6,9 (2017)7,1
maakunnan
toimille7,0 (2020)
6,7 (2019)
6,8 (2018)
6,8 (2017)6,6
ylimaakunnallisille
toimille6,6 (2020)
6,3 (2019)
6,4 (2018)
6,5 (2017)

Taulukko 3.

Keskiarvot toimenpiteille
elinvoiman vahvistamiseksi.

Elinvoimapolitiikan kokonaisarvosana on pysynyt lähes samana viime vuoteen nähden — paikallisella tasolla on onnistuttu jälleen parhaiten elinvoiman vahvistamisessa.

Maakunnista elinvoimapolitiikka koetaan onnistuneimmaksi Pohjois-Karjalassa ja Pohjanmaalla. Heikoimmat arvosanat elinvoimapolitiikalle annettiin puolestaan kahden edellisvuoden tavoin Etelä-Savossa. Edeltävään vuoteen nähden eniten, yksitoista sijaa, on laskenut Keski-Pohjanmaan sijoitus. Etelä-Pohjanmaan sijoitus on noussut parhaiten, seitsemän sijaa.

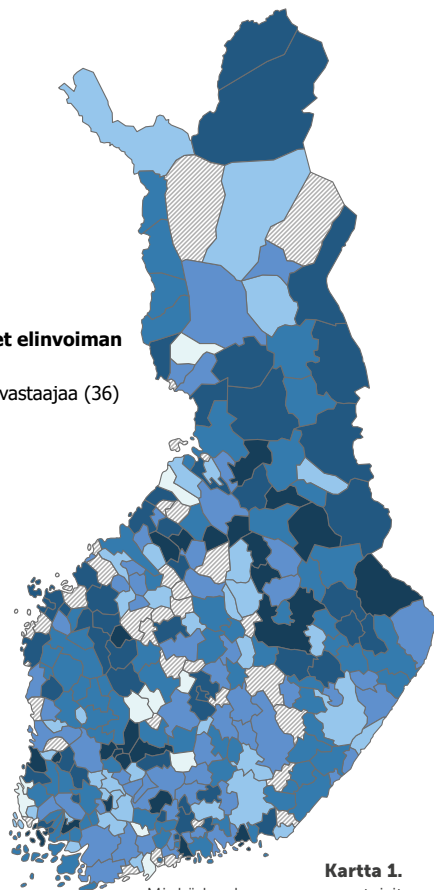
Kuntien viranhaltijat arvioivat alueellisen elinvoimapolitiikan hieman onnistuneemmaksi kuin luottamushenkilöt. Merkittävin ero oli kunnan omien toimien kouluarvosanassa, joka oli viranhaltiojoiden näkemyksen mukaan **8,1** luottamushenkilöiden antaman kouluarvosanan ollessa **7,6**.

Edellisvuoden tavoin RKP:n kannattajat antoivat korkeimmat arvosanat toimille elinvoiman vahvistamiseksi ja perussuomalaisten edustajat kuuluivat jälleen kriittisimpiin vastaajiin.

Oma kunta

Kunnan omat toimet elinvoiman vahvistamiseksi

- ei tietoa / alle 3 vastaajaa (36)
- alle 6,6 (10)
- 6,6 - 7,0 (38)
- 7,1 - 7,5 (57)
- 7,6 - 8,0 (79)
- 8,1 - 8,5 (48)
- 8,6 - 9,7 (25)

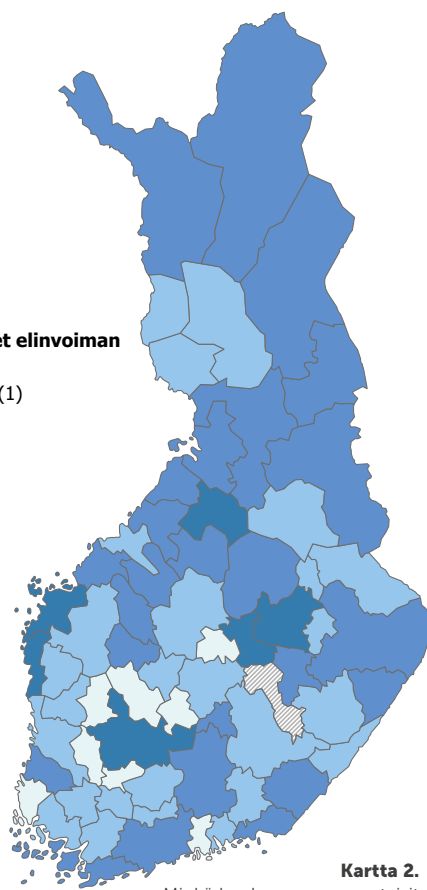
Kartta 1.

Minkä kouluarvosanan antaisit oman kunnan toimista elinvoiman vahvistamiseksi?

Oma seutu

Seudun omat toimet elinvoiman vahvistamiseksi

- alle 3 vastaajaa (1)
- 0,1 - 6,5 (8)
- 6,6 - 7,0 (25)
- 7,1 - 7,5 (26)
- 7,6 - 7,9 (6)

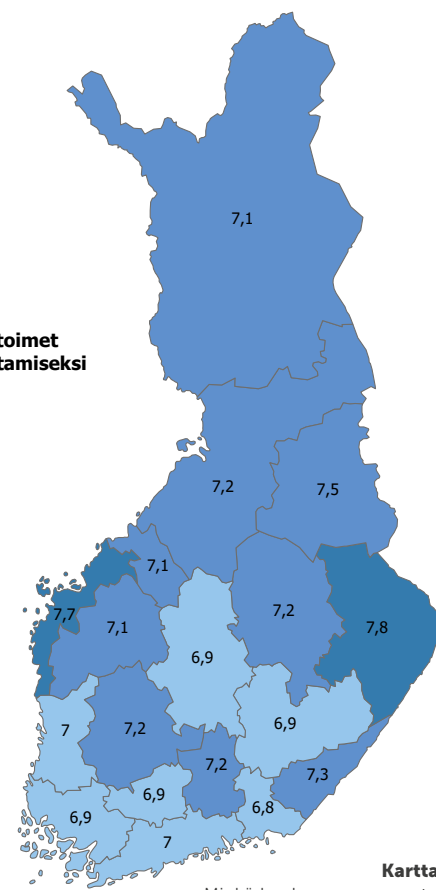
Kartta 2.

Minkä kouluarvosanan antaisit oman seudun toimista elinvoiman vahvistamiseksi?

Oma maakunta

Maakunnan omat toimet elinvoiman vahvistamiseksi

- 6,8 - 7,0 (7)
- 7,1 - 7,5 (9)
- 7,6 - 7,8 (2)

Kartta 3.

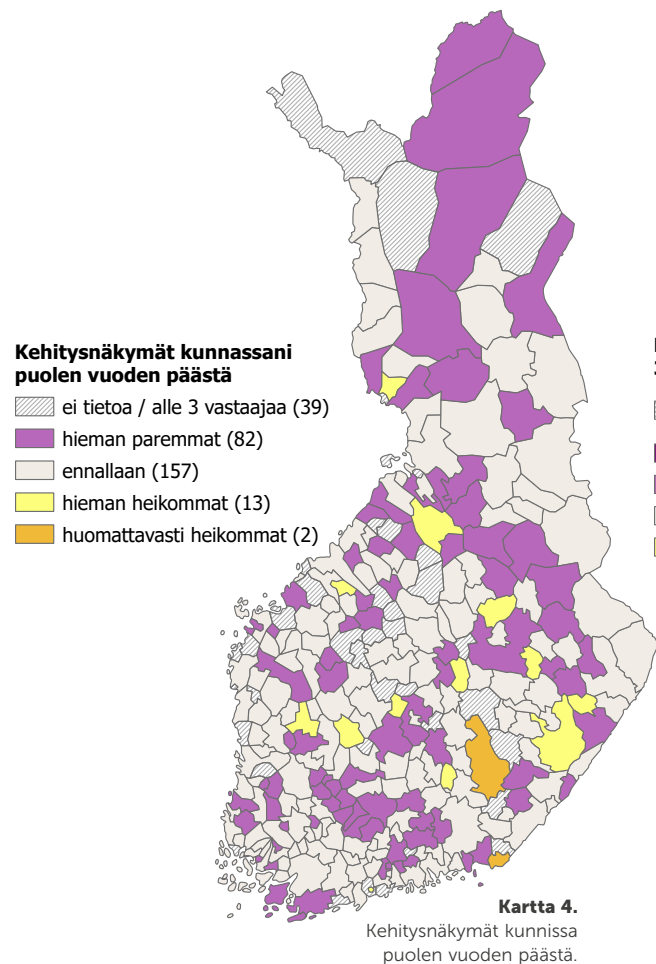
Minkä kouluarvosanan antaisit oman maakunnan toimista elinvoiman vahvistamiseksi?

KUNTIEN

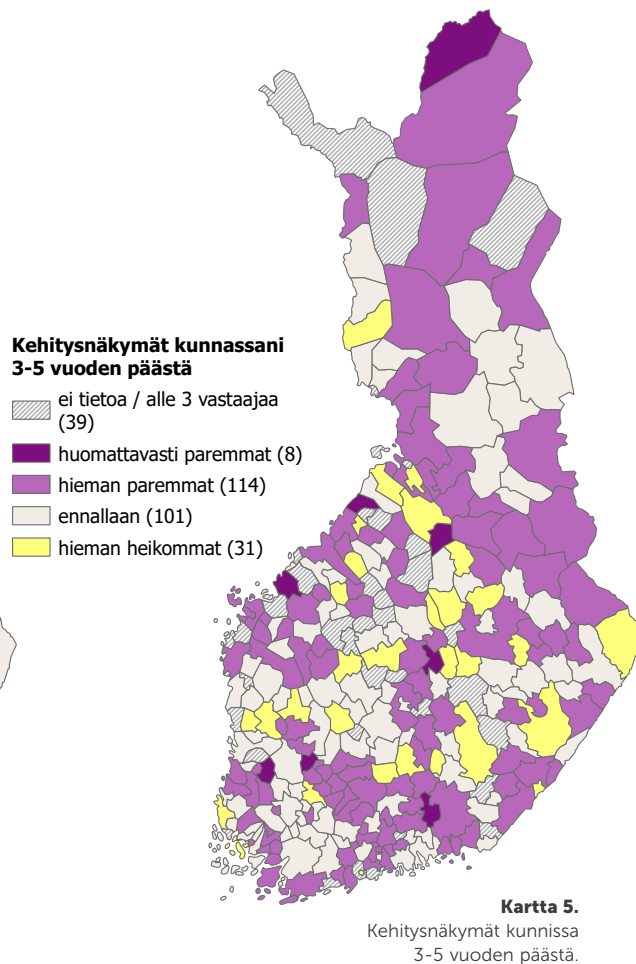
KEHITYS- NÄKYMÄT

Puolen vuoden päästä

3–5 vuoden päästä

Koronakurimuksen jatkumisesta huolimatta kunnissa enemmistö uskoo kuntansa kehittyvän positiivisesti tulevina vuosina.

Kyselyn perusteella kuntien tulevaisuususkoo on vahvistunut. Yli puolet (**59 %**) katsoo oman kuntansa kehitysnäkymien olevan 3–5 vuoden päästä nykyistä paremmat. Reilu viidennes (**26 %**) pelkää kehitysnäkymien heikkenevän. Vuonna 2020 parempiin kehitysnäkyymiin uskoi **54 %** vastaajista ja heikompia kehitysnäkymiä ennakoiti **31 %** vastaajista.

Maakunnista oman kunnan kehitysnäkymiin 3–5-vuoden päästä suhtaudutaan positiivisimmin Pohjanmaalla ja negatiivisimmin Etelä-Savossa ja Pohjois-Savossa.

Kaupunkimaisissa ja taajaan asutuissa kunnissa tulevien vuosien kehitysnäkymät mielletään hieman valoisammiksi kuin maaseutumaaisissa kunnissa.

Kuntien viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden vastaukset tulevien vuosien kehitysnäkymistä olivat keskiarvoiltaan lähellä toisiaan.

RKP:n kannattajat näkevät oman kuntansa kehitysnäkymät 3–5 vuoden päästä kaikkein parhaimpina ja perussuomalaisten kannattajat kaikkein heikoimpina.

Kehitysnäkymät kunnassani 3–5 vuoden päästä ovat...

nykyistä huomattavasti paremmat

nykyistä hieman paremmat

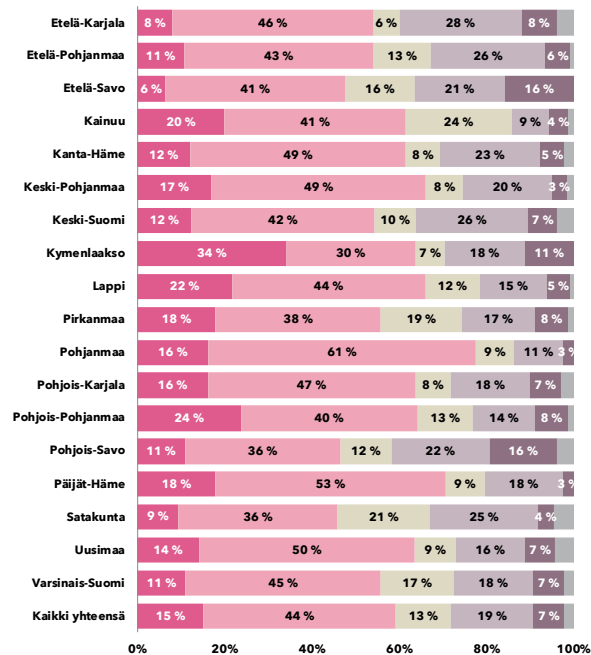
ennallaan

nykyistä hieman heikkomat

nykyistä huomattavasti heikkomat

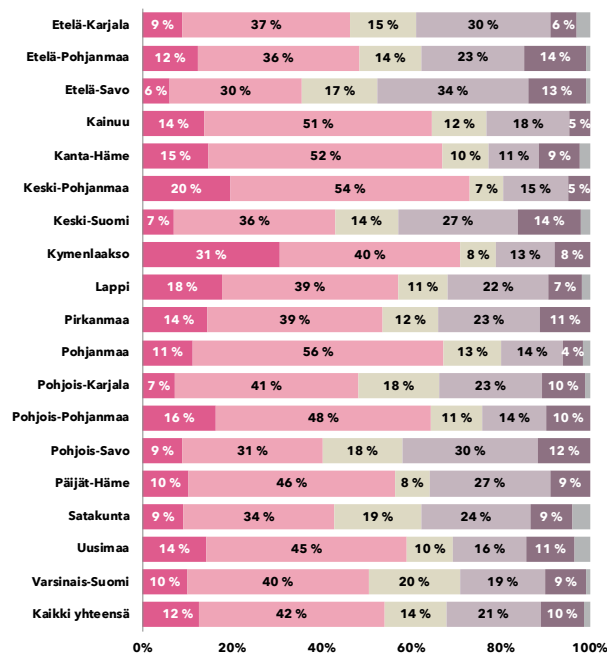
en osaa sanoa

2021

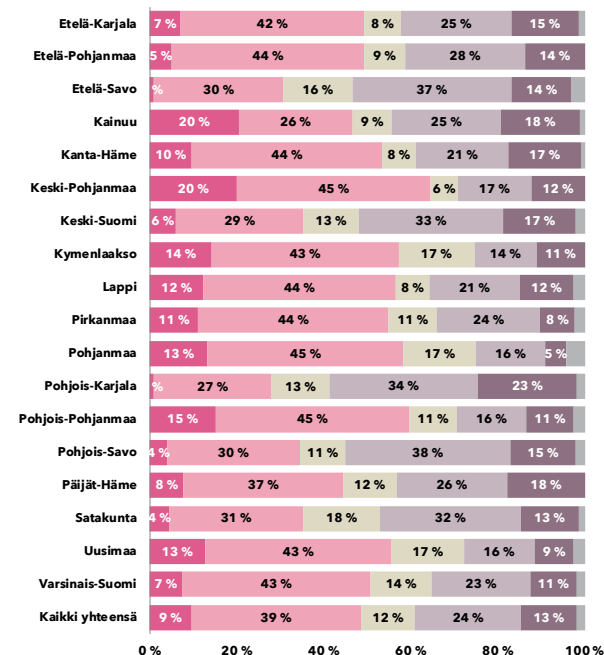
Kuvio 1.
Kehitysnäkymät omassa kunnassa maakunnittain vuonna 2021.

2020

Kuvio 2.
Kehitysnäkymät omassa kunnassa maakunnittain vuonna 2020.

2019

Kuvio 3.
Kehitysnäkymät omassa kunnassa maakunnittain vuonna 2019.

